

GAZDASÁGI LAPOK

35. szám

Megjelenik minden vasárnap

1907. Szeptember 1.

Az őszi trágyázáshoz az ismert „LÓHERE“ védjeggyü

Thomassalakliszt

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya.

Minden növényhez alkalmazható.

Árajánlatok, szakiratok és bármely irányban kívánt felvilágosítással készséggel szolgál:

LÁSZLÓ MARCELL

Budapest, VIII. ker., József-körút 65.

a csehországi Thomasművek magyarországi vezérképviseelője.

Óvakodjunk a külföldi Thomassalak-utánzatoktól.

Minden zsák ólomzárrel és tartalomjelzéssel van ellátva.

Őszi vetésre

ajánljuk — a meddig a készlet tart — az általánosan elterjedt Diószegi óriási buzánkat, mely számos gazda egybehangzó értesítése és a magyaróvári m. kir. gazdasági akadémia növénykísérleti állomásának több buzaajtajával végzett vetési kísérlete szerint szem- és szalma-hozamra nézve első helyen áll. Ez évben is, midőn az ország nagy részében a buza-termés eredménye igen rossz, nálunk 1200 □-es holdankint 13 méterházasnál több buza termelt.

Diószegi cukorgyár, Diószeg (Pozsonymegye).

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63.

Által a legújultányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gözcséplőgépek,
szalmakaszalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszá'ó- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,
sorvetőgépek, Planét jr. kapálók, szecsekavagók, répvágók, kukorica-morszólók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Szuperfoszfátot,

= Stassfurti kainitot, =
Stassfurti kálitrágyasót

40% káli tartalommal, továbbá mindennemű egyéb

műtrágyafélélet

azonkívül rézgáliczot (98—99%), elismert kítűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGARIA“ műtrágya-, kén- és vegyipar-részvénytársaság
Budapest, V., Fűrdő-utca 8. szám.

Őszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

es il lag védjeggyel

helyesen alkalmazva, min- den növénynek legjobb és legolcsóbb foszforsavas mű- munkákkal és áraján- den növénynek legjobb és legolcsóbb foszforsavas mű- munkákkal és áraján-

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-út 49.

Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviseelője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre! Minden zsák ólomzárrel és tartalomjelzéssel van ellátva.

Szuperfoszfát- műtrágyákat

a legolcsóbb napi árakon szállítja a

„KLOTILD“ Első Magyar

Vegyipar Részvénytársaság

BUDAPEST, V., Nádor-utca 4. szám.

Heucke A. Hausneindorfi gőzeke-gyár
kiváló rendszerű **gőzeke-készleteit**

szállítja a magyarországi vezérképviselet:

Komárom-vidéki takarékpénztár r.-t. Komáromban.

GAZDASÁGI LAPOK

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

 Alapítója KORMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

 VEZÉRLY:
Hozzunk meg gazdaságunkba
helyes irányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:	
Égész évre	18 kor.
Fél évre	8
Negyed évre.	4

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Muzeum-körút 7. sz.
Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékeltevel.

A lap szellemi részét illető költségek a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz eszmennek.

HIRDETÉSEKET
 a lap kiadóhivatala veszi fel.
 Árjegyek ingyen és bérmentve.
 Hirdetési mellékletek júliusban áruban fogad-
 talnak el.

 Az e lapokban foglalt cikkeket minden után-
 nyomási jog fenntartva.

Híreztetőket a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — y.	635
Társak. Dudaújsa és prómavadás. — Nímród.	636
Miért fagytak ki a buzak? — Ördögy Lajos.	636
A pozsonyi árpaévadás. — Ördögy Lajos.	637
A magánjáró gőzök.	639
Könyvismertetések.	639
Az új esztendőrendy kommissionja.	
Kérdések és feleletek.	639
Kérdések: Mustartrétek feljavítása. Sch. P. — Buzs- pécrolás? K. J. — Mészárosy talaj meszesedése. Gy. V. — Eszméről beszerzési forrás. J. P.	
Feleletek: Mire lehet az esztényul vagy más házi- nyulak bőit felhasználni. C. Hajós Emil. — Bur- gonya után rosz. C. — Mészárosy talaj meszesedése. C. — Vajkészítés és tejfölkészítés örökösítése. Szász Ferenz.	
Hírek.	640

SZEMLE.

(A gazdasági helyzet. — Gyenge árparatormés. — A kisgazdák rossz gazdálkodása. — Inséges termések. — A ragya a burgonyán és egyebeken az esőjárás vidékeken. — A gyökérpénész a répákon. — Minő buzát termelünk? — El a külföldi buzákkal!)

Végre egy igazi augusztusi hét. Ragyogó napsugarak, száraz levegő. A cséplés zömen túl vagyunk. Nagy uradalmak, a melyek gépeiket jól ki akarták használni, még jó ideig el fognak csépelni, valamint az északibb tájak gazdái is; de a nagy zöme készen van. A gazdasági tudósítók beszélési az idén szóról-szóra beváltak a buza és rozsnál, de nem az árpa és zabnál. A pozsonyi árpaévadáson egybegyűlt gazdák panaszokdát egymásnak a nem várt nagy családásról, a mely az árpa-termésben mutatkozott. A hol tavaly 10 waggon árpa termett, ott az idén 6—7 waggonnál több nem lett. De a csökkenés még sokkal nagyobb a kisgazdáknál. A felvidéki városok piacaira egy hetivásárra tavaly 3—400 waggon árpa jött; most 100—150 waggon. És ezzel is hamar készlen lesznek. A kisgazdák a felső megyekben inségre panaszokdát. A hol a közép és nagybirtokosoknak kúrdható termésük volt, a legtöbbnek csak annyi buzája és árpája termett, a mennyi saját élelmészére és vetőmagra kell. Eladórá nem jut. Már előre jajgat a nép, hogy miből fogja venni a drága lisztet? A kisgazda termésvizonyainak ezen hátránya jelensége,

napnál fényesebben bizonyítja azt, hogy a kisgazdák földjeiket nyízzák és kellőleg nem trágyázzák; mert csak ennek tulajdonitandó miszerabitis rossz termésük a nagy birtokéval szemben. És ha ez így van, a mint hogy így is van, akkor tűnik ki csak a kisgazdák szellemi elhagyatottsága és kulturális elmaradottsága. A kisgazda nincs kioktatva arra, hogy kis területén mily gazdálkodással érheti el a maximális terméseket. Ennek hiányában kérelhetetlen rablogásdaságot fűz. Igen, de a kirabolt föld épen a klimatice gyengébb években nagyon mósóha. A kisgazda aztán így vonja le konsequenciát. Ennyi földből én meg nem élek, nekem adjanak többet! Így keletkezik a földhétség és a parcellázások; így az elégedetlenség és a kivándorlás. Apponyi Albert gróf nagy odaadással szenteli magát az általános népnevelésnek; de a földművelő nép gazdasági nevelése, az nincs. Erre egy másik Apponyi kellene.

De visszatérve a gazdasági helyzet esztelésére, jól kell megjegyeznünk azt, hogy az ország legutolymóbb részében a kukoriczából rekord-termést várhatunk. Mig az árpa és zab jórészt áprilisban vetve, igazolták azt, hogy a későn vetett tavaszai és a rövid tenyészidő alatt ki sem fejlődhetnek, addig a kukoriczák még még későn is vetve a szokatlanul csapadékos nyár folytán gyönyörűen kifejlődtek. Ez nagyon enyhítheti a rossz termés hatását főleg akkor, hogy ha a nyár hatralevő része most már meleg lesz és a megérés előtt derek be nem közöntenek. Sajnos, az ország eszlátógatta vidékén a ragya az idén sem maradt el. A szőlőket négyezer is kellett permetezni; a dinnyék, paradicsom egyszerű permetezése nem volt elég, mert a ragya megverte. A burgonya is erősen megragyasodott. A sok esőnek a gombaelőidiek elszaporodására nagyon kedvező hatása van. Tapaszthatjuk is oly vidékeken, hol hó nyári esőzések voltak. A cukorrépat is szár nélkül ellepte a gyökérpénész. Tehát bogarak és gyökérpénész együttvére nagyon nagy károkat okoztak a répatermelő gazdáknak.

De egy-két hét és itt a vetés ideje. Az idén a magyar gazdáknak egy dolgot nagyon meg kell fontolniaok, — nevezetesen, hogy vessenek-e újra külföldi nem télláló buzakat. Az idej kemény téll ugyanis irgalom nélkül kiirtotta az ugynevezett francia buzakat. Nem csak Magyarországon, hanem Németországban is, a hol kiránduló magyarjaink napi járó földre sem láttak buzatáblákat, mert a fagyok elsöperték róluk a buzakat. A német

gazdák a tavaszi buzával igyekeztek pótolni, nagyon csekély eredménnyel veszteségeiket. Mire határozzák el magukat a magyar gazdák? Az ugynevezett bánáti buza kiállja tán még a jeget is, — keveset, bár kitűnő minőséget terem és a megoldésnek nagyon ki van téve vékony szalmája miatt, a rozsdának pedig finom sejtjei miatt. Ezért vagyunk vele elégedetlenek. Mintegy 8 év óta lépett föl a díoszgy buza, egy tő felvidéki buza, a mely gondos kiválasztással a díoszgy uradalomban kitenyészteve lett. Többet terem mint a bánáti, bár több a korpája és nem oly nyúlós a csirize, mint a bánáti buzáé; de kevéssé dől, többet terem és absolute téllálló. Az ország felében már a díoszgy termelik és az idén sincs okunk eltérni tőle. De nem így a francia buzaknak nevezett külföldi bőtermő fajtákkal. Ezek csak itt-ott maradtak meg. A tulnyomó részben kifagytak, mint azt tudakozásunkra a gazdaktól halljuk. Ezekkel a francia buzákkal nagy a kavarodás. Mihelyt bőven termő, vastag dőlésre nem hajló szalmával, akkor kimondják real, hogy francia buza. Akár Sheriff, akár Goldendrop, akár Kelet-Bordeauxi vagy olasz Rieti, — a neve, nálunk francia buza. Van vagy 150 ilyen új külföldi buza és az nálunk egy gyűjtő név alatt fordul elő: francia buza. Már pedig a külföldi új buza fajtáknak két nagy csoportjuk van. Az egyik a tengermel-leki klíma alatt tenyészett fajták csoportja; tehát a Sheriff, a Goldendrop, az Ausztráliai és a Jézus tudja meg miféle. Ezek a maguk helyén 50%-al adnak nagyobb termést, mint a magyar buzak; mert szalmájuk vastag, a rozsdának és megoldésnek ellent állanak, azonban 3 nagy hibájuk van. Először a minőség hitvány, a sikér gyalazatos, csak keverve lehet örölni, orosz és román buzakkal.

A másik nagy hibájuk, hogy későn érnek, ennek folytán, a mi Péter Pál-jaink irgalmatlanul lesütik és harmadszor 10 R^o-nál nagyobb telegen kifagynak. Termelésük tehát iszonyuan cokkzázatos. A másik csoportja a külföldi kitenyészett buzáknak a délvideki buzak, — tehát a bordói csoport névvel je-lölt mindenféle buzak. Ezek korán érők, — tehát be nem sünek; a rozsdá és megoldésnek kevéssé állanak ellene és bár elég bőtermők, de az angol buzakat el nem érik. Aztán ezek sem téllálló. Mi az ördögnek tehát nekünk ezek a buzak? Hiszen a francziák is, tudatában a külföldi bőven termő fajták hátrányainak, most töprengnek azon, hogy mily czelszerű lenne a buzamatyenyészést (újfajták előállítását) oly irányba terelni, hogy

Terményeinket értékesítsük a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.
utján.

 Délvidéki gazdáink forduljanak
 ez irányban a kétéllékünkben mű-
 ködő Délmagyarországi Mező-
 gazdák Szövetkezetéhez Temes-
 vár, Losonczy-tér 8. szám.

a déli és tengermentéki buzáknak csak jó tulajdonságai maradjanak meg, s a rosszak dimnultassanak.

A magyar gazda tehát óvatosabban bánjon azokkal a francia buzákkal. A németországi gazdáknak 10 év alatt 3-szor kifogtak ki a Sheriffjeik és a Rauhweizen, Heine Radmersleben stb. néven szereplő ki nem edzett mindenféle fajtaik. A németnek telik ilyen vakmerőségek gonosz esélyeit kiheverni; de a magyar gazdának egy-két buza kifogása vagy Péter Páli lesülése, és veheti a batyút a hátára. Mehet furulyázní.

Következtetésünk tehát az, hogy a buzákkal egyelőre ne franciázzunk. De igenis tenyészünk hazai télláló, korán érő fajtaikkal, külföldi, vastag szalmájú, korán érő és téllálló fajtaik keresztelésével oly új fajtaikat, a melyek a jó tulajdonságaik megővésével enyhíthetik a mi becses buzáink sok hátrányát. A magyar buzákat mi ösztönölnünk tartjuk az angolokkal párosítani; de reményt nyújt a keresztelés a bordói és Rieti buzákkal. Ez ugyan a jövő zenéje, — de hát muzsikáljunk ebben az irányban és ne tegyük existenciáinkat kozzákra éghajlatunkat meg nem bíró külföldi buzákkal, bármennyire legyenek is csábítók a róluk regelt rekordtermések.

y.

Miért fagytak ki a buza?

Most a buzavetést előző időszakban, nem tartjuk föléletesnek foglalkozni e kérdéssel. Mindenekelőtt megjegyezzük azt, hogy az a 800,000 kat. hold buza, a mely a földművelésügyi miniszterium jelentése szerint kifogyott, kiszántott, nem felfogott, hanem megfagott, nem állotta ki a 18—20 C° hideget, a mely a karácsonyi hó eltávozása után buza-földünket meglátogatta. Miért fagytak meg a buza? Erre a kérdésre azért kell feleletet keresnünk, mert semmi kedve sem lehet a magyar gazdának arra, hogy ilyesmi megismétlődjék. A kár ezen a 800,000 holdon legkevesebb 70—80 millió korona, a melyet a kukorica utáni ültetés ugyan jelentékenyen

enyhíthet, de hogy tisztességes a kár, azt el kell ismerni mindenkinek.

Hazi lapjainkban ezt a kérdést eddig nem fejtegették. A kár oly lesújtó volt, hogy magukhoz sem tudtak jönni a gazdák és eddig szóhoz sem jutottak. Most a vetési évad előtti már nem halasztható tovább, hogy beszéljünk róla.

Mi azonban azt a taktikát követjük, hogy nem mi beszélünk, hanem hagyjuk beszélni a német birodalmi gazdákat, akiket még amugyabban süjtött a baj. A német birodalmi buzaik és kegyetlenül kifogytak.

A német birodalmi gazdasági egyesület hivatalos közlönyében gr. Armin kezdte meg a kérdés taglalását és azt fejtegette, hogy a fagykárok viszonylag alacsony hideg foknál is bekövetkezhetnek és minden gabbanemet egyaránt érhetnek. Ebből a téves kiindulástán mindenféle új intézkedéseket javasol, melyek csak palliatív természetűek. Persze ez felszólásra késztetett néhány gazdát, kiknek közleményeiből mi is sokat tanulhatunk.

Halljuk először Wieland — Zwethaut.

»A folyó évi 18—20 C° hideg következtében vidékemen (Thurgau) a következő jelenségeket észlelhetjük. A repce, a téli árpa, a Squarehead és Reed prolific buza tisztára kifogytak. Csak imitt-amott maradt meg egy-egy repce vagy téli árpa sziget. Ellenben Squarehead és prolific buza (nálunk Slobán búzának nevezik szerk.) tisztára kifogyott mindenütt, ellenben a parasztagdák által előszeretettel vetett német hirt búzák nem szenvedtek és tavasszal szépen fejlődtek, kellemes látványt nyújtva a Squarehead táblák lehangozó látványa után. A vörös here jobb földiken kifogyott, a homokokon megmaradt. A rozs nem szenvedett sehol és kielégítő termést hozott.

Ezen felhozott tényekből, valamint az 1900,901-ik és az 1902,903-ik évek tapasztalataiból ezen következtetéseket lehet leszűrni:

1. Hótlan kemény teleken némely gazdasági növény föltétlenül szenved, a nélkül,

hogy a vetésnél követett mindenféle praktikkák ezen változtathatnának.

2. Míg a repce és téli árparól tudvalevő, hogy érzékenyek és korlátolt termelésük miatt kevésbé jönnek fegyelmbe, megfordítva a rozs és pedig ugyóztól minden fajta téllállónak mondható, úgy, hogy a kivételek csak is kivételes viszonyoknak tudhatók be.

3. A kifagyás kérdésének legsúlyosabban latba eső pontja a buza, mert az kis- és nagygazdára nézve egyformán lényeges és művelése nagy terjedelmű. A termésmennyiség tekintetében hátrébb levő hoi buzaik föltétlenül téllállók, ellenben az Angolországból átvett buzaik főleg a nagy terméskerek tenyészütnak. Hogy emelk kisebb főhónál is előfordulhat a baj, az tudvalevő, de ez a buzaik fejlődési fokával kapcsolatos. Például 1902,903. hótlan telén 10—12 C°-nál, mely novemberben következett be, a már bokrosodott és kikelt buzaik megmaradtak, de a tejben levők kifogytak.

4. A löhere ellentállásánál a termőföld viszonyok látszanak mervadónak lenni és pedig akként, hogy a löherék a finom szemés földekben és az agyagokban hajlandóbbak a kifagyásra, holott erősebb homoktartalom a földben életerejét növeli.

De visszatérve a buzára, egy gazdatársam közli velem, a magas terméshozam és téllállóság ellenlábask; ha a terméshozam növelésére tenyészítik ki, akkor vesztü téllállóságát. Ha tehát télláló buzaikhoz ragaszkodunk, akkor be kell érötnök, a kevesebb terméssel kecsegtető fajtaikkal, ellenesetben a tél megsemmisítő hatásának tesszük ki buzatermésünket. A parasztkok ragaszkodása a buza-fajtaikhoz igazolva van és magtenyészőinknek nem lenne szabad a hoi buzaik egy mint eddig, semmibe venni.

*

Halljuk Franck (Langmeil-Pfalz) gazdát. »A oszári statisztikai hivatal közlésete a birodalomban előfordult buzaikifagyásokat. Ezen kimutatás szerint közép Németországban és a keleti részeken — egész 90%-ra ter-

TÁRCZA.

Dudujka a prémvadás.

Dudujka most végezte a harmadik elemi iskolát, apjának teljes büszkesége, nekem pedig reményteljes keresztfiam. Kezd beleónni abba a korbá, amelyben a Cooper indián-historia és Robinson Crusoe élettörténete ingerlik legjobban a gyerek fantáziáját. Olyan Nimród-familiában, mint a mienk, hamar rákapnak a fegyverre a gyerekek és már a csecsemők is vágódó szemeket vetnek a családi fegyvermúra felé, ahol szép sorban függnek a Lancasterok s a golyós öklődök számszámok különböző nemei. Gyereknél a fegyverromantika a eszűln kezdődik, ezen a sokat üldözött ablakbetörő főszezon, amelyet, mint mindárkánk igazi barátja, én a legnagyobb mértékben perhorezállok, de azért mégis jóleső, szeliden fájó emlékezéssel gondolok vissza ama boldog régi időkre, a mikor a eszűlt meg nem tiltotta el a kultuszminiszter és mi gyermekek, mint csupa Bóbarisnyák és utolsó Mohikánok, korlátlan szabadsággal élveztük a vakációt és mázsaszámra tövöldöztek el a gömblyű kavicsot, legnagyobb fájdalomra az ebeknek és legnagyobb örömeire az ablakos tótnak. Dudujka modernebb kor gyermeke, de a szenvedélyek a régiek maradtak és ő is ugyanazal a nagy passzióval kezeli a kétagu gummijöszöveget, mint annak idején a eszűből kivénült generáció.

Mi tagadás benne, az ilyen kedves emlékek behatása alatt egy kicsit lazán kezeltük az ellenőrizetet a gyerek fölött. Így történt aztán, hogy a szederfáról orvul lepuffantott verebek, a megsántult és szárnyaszegett baromfiak s a törött ablakok száma napról-napra nagyobb arányokat öltött, a mi végül is gondolkozóba eljettte a családi tanácsot.

Egy napon a gyermekesereg egetverő üvöltéssel és szilaj dobogással rontott be a kertből, élén Dudujkával és az ő elmaradhatatlan eszűlájával s a vezérszónok lendekende beszélte az anyjának, micsoda hősötteket vitték ök végéhez a eszűli segélyével.

— Nem is képezel, mit bir ki egy ilyen veréb, — mesélte anyjának a eszűli-vadász, — huszszor löttünk neki a fejébe és a végén mégis elröpült!

Az édesmama elsőnyrűködött az erkölcsök ilyen elvadásán és komolyan fölszöhtött minket, férfiakat, hogy vessünk véget a fiuk szabad garázdálkodásának.

Érett megfontolás után arra az elhatározásra jutottunk, hogy a eszűli egyszerű eltiltásával a már fölkeltett passziót elnyomni nem lehet, hanem legjobb lesz azt talán nemesebb irányba terelni.

Igy jutott az én keresztfiam egy valóságos 12 milliméteres hátöltő fegyverhez. A főbert-puskát ugyanis egyhangyan eliteltük, mint olyat, a mely minden valóságos puskánál veszélyesebb. Egyidejűleg arról is gondoskodtunk, hogy Dudujka a ballisztikai ismeretek terén kellő elméleti elő-oktatásban részesüljön.

No, ezzel az előkötéssel ugyancsak megjártuk! A gyereket ugyanis a dolgok rendkívül érdekelték és a kérdéseken olyan özönével árszította el az apját és a keresztapját, hogy egy fegyvertechnikai szakiskola tanári kara sem tudott volna minden kérdésre pontosan megfelelni.

— Keresztapám, mennyire visz a maga puskája?

— Hát, melyik micsodás, édes fiam. A sörösét elvisz vagy száz lépésnyire, a golyó meg ezen túl is megy, ha jó magasan tartják.

Persze, meg kellett neki magyarázni nyomban, hogy mit tesz az, a fegyvert magasan tartani s a gyerek meg is értette első magyarázatra a hajítás és nehézkedés alaptörvényeit. Ebből azonban új kérdések özöne fakadt Minden puskáról külön el kellett mondani, hogy hány lépésre visz, milyen töltséssel, milyen távolból, milyen vadat lehet vele löni. Azután következett az okok megállapítása, hogy miért van ez mind így; miért megy a golyó messzebb, mint a sörösét, hány lépésről lehet mellőni a nyulat 10-es söröséttel, hányról 8-asal, 6-gossal és így tovább. Hány szemet kell belelöni egy vadludba, hogy leessen. Ha erre azt a választ nyerte a kis kérdező, hogy pl. a fejébe egy is elég neki, akkor biztosak lehetünk róla, hogy sorban ki fogja kérzeni a vadlud összes kérészeit azzal, hogy hány szem kettes-söröséttel bírnak el hatvanlépésnyről, hányat nyolcvanról és hányat százról.

Mi már rég kifáradtunk a válaszadásban, mikor a gyerek még friss erőben vigan kérdezett tovább. Nem maradt más hátra, min-

Különlegességi gyár:
GARVENSWERKE
 Központi igazgatás
 Bécs, 17., Handelsqual No. 136.
 Városi mintaraktár: Garvens W
 Bécs, 1., Schwarzenbergstr. 6.

Szivattyúk és Mérlegek

jedő buzakipisztulás következett be. A kifizetés okairól szaklapjainkban sokat beszélnek. Nekem úgy tetszik, hogy sokszor mellékesebben keverik az okokat, de nem útnak a szeg fejére. Már pedig a kérdés magva az, hogy gyakran oly magfajtákat választunk, a melyek sem az éghajlat, sem a fekvés, sem a talajneve névé a mi viszonyainkkal nem quadrálnak. Tévtutra hagyjuk magunkat vezetni némely új tenyésztési fajta pompás természetmennyeyektől, de nem gondoljuk meg, hogy egészen más viszonyok, mivelés, föld- nem, tengerfeletti magasság, talajvízállás, csapadék mennyiség mellett érték el azokat.

Az állatokról tudjuk, hogy visszaietések nélkül más vidékekre nehezen honosíthatók; miért ne állana ez a növényekre is. A vetőmag kínálók soha sem mulasztják kiemelni azt, hogy az ajánlott buza *tállós*. Hihető, hogy az ajánlott vidéken az, de új körülményei között nem az. Meg kell huznunk a hátravonalt azon vidékek között, a melyekben a buza könnyen kifagyhat.

Már háromszor szerettem kellemetlen tapasztalatot új buzafajtákkal és annyira jutottam, hogy többé semmi körülmények között nagyobb terjedelemben oly új buzafajtát nem termelék, a melyről a téllalóságot, ha még oly meggyőzőn hirdetik, ha csak kicsiben is 5—6 évig saját gazdaságomban ki nem próbáltam.

Mert nemcsak a vetőmagot és a munkát vesztjük el az ily kifagyási malőröknel, hanem formálisan ki leszünk dobva gazdasági forgóknak, és tavasszal midőn ugyis annyira dolgunk, kiszántással és újrabevetésekkel kell vesződnünk.

Birtokom a nyugati Pfälzban fekszik, az úgy nevezett Westrichben, a mely a bortermelő Pfälz éghajlatától lényegesen különbözik. A termőföld nem áteresztő, a mi a kifagyásokra névé kedvező. Csak here és buza termesztés alkalmas, mivel is aránylag sok búzát kell vetnünk. Sokszor el is késünk vele. Akárhányszor vetettük be itt az idegen buzákat, nevezetesen a Squareheadokat azok csakhamar eltűntek, holott a honi buza a legkevésbé hidegeket is kiállották.

Midőn a hetvenes évek közepén az angol buza az itteni vidékeken először ismertté lettek, atvám kísérletet tett velük. Jól emlékszem erre. Az ugarba vetett Squarehead általános csodálat tárgya lett. Az első évben kitünően sikerült. A termés vetőmagot drágáron elkaptokdák. A rákövetkező évben már rosszul telt; de még rosszabbul a második rákövetkező évben.

1887-ben a kísérletet megismétltem. A vetőmagot Erfurthól szereztem be. Az eredmény ugyanolyan rossz lett. Három éves kísérletés után a Squareheaddal teljesen felhagytam, mert teljesen kifogyott. 1898-ban újra kaptam Squareheadot a német birodalmi gazd. egyeslet utján. Német tenyésztőtől származott, a ki téllalósán hirdette. Azt hittem, hogy már acclimatizálva van. 1899-ben a termés kitünően volt, — a rákövetkező évben elesábitottam magam és az egész földemet ezzel a buzával vettem be. A családás rettenetes volt. 1900-ban teljesen kifogyott. Egy kis darab földről nem szántottam ki és kapáltam, gyomláltam. Abban a hiszemben voltam, hogy a megmaradt buza már igazán téllós. Oszre bevettem vele birtokomat 1901-902-ben a teljes kifagyás megismétlődött. Visszatértem a honi buzához és csak kis parcellákon termesztettem tovább.

Ennyi balsors után jogos követeléseim az, hogy oly buza vetőmagom legyen, a mely biztos. Inkább kisebb hozam, mint katasztrófalis meglepetések.

Hoztuk a két német gazda Odysseáját; hogy megkönyítsük most a vetés előtt a magyar gazda kombinációját. Magyarország a forró nyarak és kemény telek hazája. Itt nem lehet tengermellegi lagymatag fajtákat erőszakosan meghonosítani. Ehhez hosszú és kitartó türelmes kísérletés kell előbb, — *kiütésben*; de egyszermind oly buza tenyésztések, a melyeknél a honi fajtának túlynoan kell szerepelni. Ez uton mehetnének valamire.

Egyelőre zárom a cikket, de még meg kell jegyezmem azt, hogy midőn a 80-as években

a gazdasági válság enyhítésére a magyar gazdát a nagy angol és belga terméshozamok előlére utalták, nem is gondoltak arra, hogy ezen országok tengermellegi éghajlatokkal, a mi continentalis éghajlatunk mellett például föl nem hozhatók. Micsoda mélyeséges tudatlanság rejtőzött e nagyképu ajánlások mellett! Micsoda veszedelmebe kerülhetett volna ez a szegény ország, ha a nagy hozamok ellen kitévezőjé képező angol buzafajtákat kritika nélkül átvette volna és általánosította volna. Appage Satanas! *Ordódy La'jos.*

A pozsonyi sörárpavásár.

Augusztus 25-én tartották meg a nyugatmagyarországi vármegyék sörárpavásárakat Pozsonyban, még pedig jó eredményel. Ez is ritkaság, hogy valamely sörárpavásár — a jó eredményt elmondhassuk. Nem azért, mintha a gondolat nem volna jó, hanem azért, mert úgy eladók, mint vevők nehezen tudnak hozzászokni ahhoz, hogy összpontosítsa munkájukat, jobb eredmények előlére törekedjenek. Aztán a mulitban tartott vásárok sokszor esvén lanyha conjunktúrába, depressziólag hatottak, mint pl. az érsekujvári vásár a mult évben, a mely az árak tésdő korszakában tartatván meg, a termelőkre névé semmi előnyt nem volt képes nyújtani. Nem úgy az idén! Most a conjunktúra jó, — és a pozsonyi vásár ezen nemcsak nem rontott, hanem javított. Alább elmondunk egyet és másról. Most foglalokzunk előbb a dolog historikumával.

A nyugatmagyarországi megyék gazdasági egyesületei azt tapasztaltán, hogy Érsekújvár a külföldi vevők részéről nem közelíthető meg kellőge, de meg elég tágas és világos hely sem állvány rendelkezésre, az ideai vásár megtartását Pozsonyba tervezték. Pozsonyban pedig a Bellevue helyiségeit szemelték ki, a melyek erre a célra mintha természetbe lettek volna. Gyönyörű világos terem, étkező és más helyiségek, ruhafűtők együtt vannak e grandiosus szép épületben. Aztán Pozsony Bécsből, a honnan a vevőket

kívinni a kis Nimródót a vadászati gyakorlat zöld mezéjére, abban a reményben, hogy majd így a kérdés-zápornak is majd csak vége szakad.

Már a télen megíóvetett véle az apja egy, a kertbe betévedt, árva nyulat, a mely valószínűge egy korábbi lövés következményeit szenvedte, de ez nem is elegítette ki Dudujka nagyratóó ambícióit s így a tavasszal mikor én egyik-másik szebb napon vízi-madarak és ragadozók utáni böngezetemem jártam, a gyerek is engedélyt kapott, hogy azokra engem elkísérjen. Kocsira kaptunk, tehát és kimentünk a tóhoz. Ez a tó a mi kis vadászterületünk középpontja. Innen indul ki minden vadászati vállalkozás és ide tér vissza. A tó körül mindig akad valami látni, sőt löni való. Most is ott ógyolgett egy pár réti heja, de az óvatos bestiák távol tartották magukat s a szemes vadárceket, melyek már párban tanyáztak a tónak még sima tükrén, csakhamar ajánlották magukat, s a kis vadásznak egy kíséreléssel kellett megelégednie, a melyet a tó szeléről becserkészett és el is ejtett. A tó mögött óterülő vetésken valamit mozogni láttunk. Leszállítottam az urfit és egy patrón nyomva a markába, elküldöttem, hogy az ismeretlen valamit cserkésze be s

ha arra való, lőjön, de a lövéssel legyen nagyon óvatos. A gyerek belopta az ismeretlen állatot s mikor kelőően közelébe ért, visszaszólt:

— Maeska! Lójez?
— Lőj! — volt a válasz s abban a pillanatban már pukkant is a fegyver s egy természetes kandur fordult ki a barázdából, végső buscut intve farkával a világnak. A kocsis meg nem állotta, hogy elő ne hozza az urfi zsákmányát. Megtermett, elhízott vén kandur volt, nyilvánvalóan nagy kártevője az egész vidéknek, a melynek kiirtása jó eszté óreg vadászszívmemnek. Meg is gratuláltam érte keresztifiamat, a ki büszkén kidagaszott mellet követte a zsákmányt czeplő Niska kocsis.

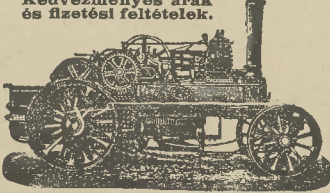
Másnap a határ egy másik részén ólyvek után czerkáltunk az urfival. Találtunk is a vetésken néhányat, de bizony nem sikerült őket lövére beközéíteni még golyónak való távolságra sem. A mint így kényelem a tájékozott, hogy hol láthatnak meg egyet eme hatalmas ragadozók közül; az egyik órii vetés-csikban gyannus fehérségű latok. Közélebb érve csakugyan fölismertem, hogy ez is maeska. Egy fehér farka-maeska, mely abban a hitben, hogy ót senki sem látja, melyen a barázda fenekére húzódt. Megállunk s a fiu egy

patrónnal fölkeszülve ismét a mesterségéhez lát s a maeska néhány másodperc mulva szabályszerűen fültövön löve terül el a vetésben.

Este a vacsoránál már sokat nevtünk a gyerek esetein és az apja kijelentette, hogy vasárnap velünk tart, ha kimegyünk, mert látni akarja, hogy miként lövi a gyerek az ó mindennapi maeskját. És ime, a tréfa valóra vált! Harmadnap este, amint a szokásos kirándulásból hazafelé tartottunk, a heretáblán találtuk a harmadik maeskját is. A gyerek megint leszállt, belopta a mitsem sejtő állatot és terítékre hozta annak rendje és módja szerint. Ezuttal örömebe már egy kis restelkedés is vegyült, de mi óregek megnyugtattuk, hogy a kotlós foglyoknak és fűrjeknek s az apró madaraknak kitünő szolgálattal tett, sőt valószínűge néhány kis nyuszit életét is megmentette. Egyuttal a Dudujka, a retenthetetlen maeskalóvót, ünneppelvezzen a sprémvadász mellé; és disznóvel ruháztuk föl s reméljük, hogy ennek a család történetében maradáóó emléke lesz.

Nimród.

Boroszló Budapest
Kedvezményes árak
és fizetési feltételek.

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák

Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utihengereket

legtekőkeletesobb kivitelben szállít:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz.

várhattuk, csak egy ugrás. A rendező bizottság a legszélesebb körben mozgatta meg az osztrák és németországi vevőket és részint bajor sörgyárosok, részint osztrák nagy sörgyárosok és exportőrök vagy személyesen vagy megbízottaik által képviseltették magukat. A hely tehát jól el volt találva. A számítás bevált.

A rendező bizottság elnöke *Bartal Aurél*, Szilassy Zoltán az OMIGE képviselője, Bartóky Béla a földművelésügyi miniszter képviselője és a pozsonyi kereskedelmi kamara kiküldöttének jelenlétében, nyitotta meg kurta beszéddel a vásárt; utalt arra, hogy a vásár megtartásának célja az eladók és vevők összehozása és a termelők részére az illó ár elérése, a vevők részére pedig a beszerzés megkönnyítése. A földművelési miniszter 1000 koronával járult a vásár-tartás költségeihez.

otthon eladják. Csak a számítóbíz gazdák, a kik az árpatermés és conjunktura idej helyzetével tisztában voltak, nem tájítottak és jelentek meg a vásáron. A vásárlás rendkívül élénken indult meg; a vevők igyekeztek olesón venni, az eladók drágán eladni. Az eredmény az, hogy 706 waggon eladása lett bejelentve, a rendező bizottságnak, a mi circa 50 százalék. tehát jó eredmény, — másrészt azonban a többi még nem eladott árpára nézve is, levelezés és más uton a további érintkezés folyik.

Az árak állomásonként 8 forint 70 és 9 forint 50 között mozogtak. Kivételesen *Eisler* czifferi árpájáért adott a magvar mezőgazdák szövetkezete 10 forint 30 krajczárt ab Cziffer állomás, vetőmag czélokra. A Hanna utáni termés valóban remek volt. Kis termelőknek, a kik kellezőleg nem tudták tisztítani árpájuk-

naszkodott, hogy messze van a tavalyi eredménytől. A vásárra hozott árpák legnagyobb-részt gyönyörűek voltak. A vevőkre nézve a benyomás az volt, hogy kevés volt az eladó árpa és e részben csodálatlan távoztak. Legtöbbet vettek a müncheniek, Hauser és Szo-botka Bécsből és Mauthner bécsi sörgyáros megbízottja, valamint az érsekújvári Klein.

A vásáron köztudomású lett az, hogy az osztrák piacok még alig vettek árpát. Várnak Mire? Az idén már nem lesz több árpatermés. Anguszus 24-ikén volt Dreher Kő-bányára 1000 waggont. Ez a kezdet. De hamar készen lesznek a vásárlásokkal, mert az eladó nem sok. Más években a lévai és nyitrai piacokra a kistermelők csak úgy tudul-tak a heti piacokra; most félannyit sem hoznak és a mit hoznak, az is gyenge minőségű.

114-ik ábra »Az E. M. G. R. T. magánjáró gőzekeje és a közönség a hevesmegyei gazdasági egyesület aratógép-versenyén.

A müncheni vevők azon óhajátuknak adtak kifejezést, hogy a megnyitó beszéd németül is elmondassék, hogy ők is megérthessék. Ezen kívánságnak jövőre eleget is szándékozik tenni a rendező bizottság.

A vásárra 1400 waggon árpát jelentettek be a termelők. Főleg Pozsony- és Nyitra-megyék; a többi megyékben véletlen okok miatt, nem nyilvánult kellezőleg a részvétel. Ennek oka részint a mult évi érsekújvári vásár hatása, a mely deprimálólóg hatott, részint a magas árpaárak, a melyek a termelőket arra ösztönözték, hogy termésüket még

kat, Tornóczról 8 forint 40 krajczárral kellett beérniük.

A pozsonyi árpavásárnak ármegállapító hatása volt, de áremelő hatása is. Egy nyitra-megyei nagyttermelő a vásár előtti szombat-est összejárta Bécsben a gyárosok vevőit, az exportőröket és állomásáról 8 forint 70 krajczárnál többet nem tudott elérni. Ettől Stölzl müncheni vevő 9 forintért vette meg 15 waggon árpáját. Tehát 30 krajczárral drágábban.

Az általános benyomás az, hogy az árpatermésünk jelentékenyen gyengébb, mint a tavalyi. A termelők legnagyobb része pa-

A sörarpa-vásárok rendkívül tájékoztatók a termelőkre és értékes kereskedelmi összeköttetésekre vezetnek. Ez nyilvánvaló. *Mezey Gyula*, a nyitra-megyei egyesület alelnöke és a bizottság diszelnöke, záróbeszédében kiemelte, hogy a most megtartott pozsonyi vásár nagy ösztönzésül szolgál arra, hogy a jövőben is megtartsuk. Mindig becsesebb és becsesebb összeköttetésekre teszünk szert a külföldiekkel és megtörjük az ármonopoliomot, a mit 2—3 nagy czég évek óta gyakorol. Kiemelte *Milhofer Imre*, a gazdasági olajipar czég főnökének nagy érdemeit, a ki 2 hétig

Közzel a gépezetek, mindennemű gazdasági gépekről!

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR BUDAPEST RÉSZVÉNY TÁRSULAT

Legtökéletesebb rendszerű
GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK,
úgyszintén **MAGÁNJÁRÓK** (úti mozdonyok)
cséplési, vontatási és szántási czélokra (a mozdony után akasztott egy ötlet fogó ekével.)

ELŐNYÖK: ERŐS, BIZTOS, HATÉKONY, KÖRÜLMÉNYEK ÉS ÉRTÉKES KÉSZLETTEL

UJ! Kizárólagos gyártása a Welger-féle szabadalmazott **teljesen önműködően** kö-töző szalmaprés-elevatorok-nak.

UJ!

tartó személyes utazásokkal a vevőket összehozta és kívánatosnak jelezte, hogy a termelők ne galopprozzák el magukat ott-honi eladásokkal és ne hallgassanak a gyálzkodásokra, a melyekkel a vidéki kereskedő az árpavásárok híteletét a termelők előtt lerontani iparkodik.

A rendező bizottság több tagja viszont nagy elismeréssel emelte ki Mezey Gyula fáradhatlan buzgalmát, a melyet a vásár-rendező bizottságban a siker érdekében kifejtett és mellette nagy díszrettel emelte ki Horváth Jenő és Héczermanszky titkárok mint vásárgazgatók eredményes fáradozását.

Re bene gesta, elégedett hangulatban osztott szét a gazdák között, de a vevők is. Különösen meg voltak egymással elégedve. Így van ez jól!

Ördödy Lajos.

A magánjáró gézeke.

Az Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T. i. igazgatóságának jóvoltából kaptunk egy fényképet, mely a hevesgyeoi gazdasági egyesület arató gépszerénye alkalomával működő magánjárót a közönséggel egyetemben bemutatja. Ezen fénykép reprodukcióját közli mai 144-ik ábránk.

KÖNYVISMERTETÉS.

Az új cselédtörvény kommentárja. A gazda és a gazdasági cseléd közötti jogviszony szabályozásáról szóló 1907. évi XLV. t.-cz. már szentesítést nyert Az új törvény, mely a gazdasági cselédekét kivonja a régi cselédtörvény, az 1876. évi XIII. t.-cz. uralma alól és jogviszonyait mint külön törvény szabályozza, a változott társadalmi viszonyoknak megfelelően, rendkívül fontos szociális jellegű újításokat tartalmaz és számos nagyfontosságú kötelezettséget ró gazdára és cselédre egyaránt, viszont újabb munkakört teremt a közigazgatási hatóságok számára. Azoknak a dolgát, kiknek e törvényt ismerőik kell, lényegesen meg fogja könnyíteni az új törvénynek az a magyarázatos és jegyzetes kiadása, mely az ismeretes Ráth Mór-féle törvénygyűjteményben ma hagyta el a sajtót. A magyarázatok és jegyzetek *Vantsó Gyula* dr., lapjaink gazdasági munkatársa készítette és a jegyzetek kivül a könyvben: »A törvény alapelvei« címmel az új törvénynek rövid áttekintését adja, különös figyelemmel a szociális jellegű új intézkedésekre. A jegyzetekben a törvényjavaslathoz annak idején kidolgozott miniszteri indokolás, valamint a képviselőház bizottságainak jelentése alapján, ugyiszint az elhangzott nagyobb jelentőségű képviselőházi felszólalások alapján vannak az egyes szakaszok megvilágítva és a törvényszöveg valóságos értelme kifejezve. A mintaszerű kiállításban megjelent füzet 56 oldalra terjed és 1. kor. 50 fillért ér a kiadónál, mint bármely más házi könyvkereskedésben kapható.

KÉRDÉSEK ÉS FEJELETEK.

Kérdés. Mustraőrök feljávítása.

24 db fehér mustraőröm van. Ugyiszólván eladhatlanok. Akarva nem akarva föl kell javítaniom. De a szálás takarmányom nincs Lehetséges-e az, a mit tervezek? Kukorica dara és pelyvával javítani? Darabonkint 5—6

kg. kukorica és búzapelyvával érnék-e el kellő hízalás?

Sch. P.

Kérdés. Buzapézöldös?

Az ideai búzak sok helyen, a pécázolás dacára üszkösek. Melyik a legjobb és legbiztosabb csávázási módszer, mely a vetendő búzán mutatókozó üszköt elpusztítja és a jövő termés üzögmentességét biztosítja?

K. J.

Kérdés. Mészszegény talaj meszeszése.

Meg-e meszesítessem földemet, a melyen a herélfélek sehogyssem akartak diszteni; én arra vettem, hogy meszszegénynek kell földemnek lennie, a mely világos-barna agyag. Az elemzés csakony csak 0.4% meszet derített ki a felső rétegben, a mi feltűnően kevés. Oly kevés-e ez a mesz, hogy a meszeszés kifizetné magát?

Gy. V.

Kérdés. Eszmérő beszerzési forrása.

Eszmérőt óhajtanék föllálatani. Hol lehet beszerezni? Milyen eszmérő a legjobb?

J. P.

Felelet. Mire lehet az ezüstnyul vagy más házi nyulak bőrt fölháználni című kérdésre.

Ausztriában 2—3.80 K-ért lehet egy jól kifejlett ezüst nyulprémét értékesíteni. Ez év június havában Németországban Kreuzburgban házinyl-kiállítás rendeztek és ezt egybekötötték a házi nyul bőrének felhasználásával készített iparcikkbe bemutatására is. Néhány év előtt a házi nyul szőret nemeggyártásra, s magát az irhát enyvkészítésre használták föl. A kis elosenyevéztett házi nyul préme mára nem is volt való. Ma már sokoldalú az ipari feldolgozása. A jól kifejlett vén nyulak bőrből oly cipőbőr készül, a mely mindent felülmúl. Az e bőrből készült csizmák évekig eltartanak. 2—3 évig hordott ily csizmákat a kiállításokon muogatnak mostanság. A fiatal állatok prémével a mai napokig nem tudtak mit sem csinálni. Nem is adtak érte 6—10 fillérnél többet. Miért is mint értékteleket eldobták. Manapság már e fiatal házi nyul irhájából bőroket készítenek, a melyek mindentelje galanteria áruk készítéséhez használnak föl. A kreuzburgi kiállításban bemutatottak: bunda-gallérokat, collierskat, boákat természetes színben, vadmaeska, nyest, chinchilla, szukunks, hermelinimitációkat, egy rakás uri csizmát, női cipőt, házi cipőt, galeckezyuket, chevreaux-bőroket, mindez örg állatok prémjéből. A fiatal állatokból: képrának, szivartárcák, pénztárcák, könyvkötőtblak, nadrágtartók és más hasznos tárgyak Ott a hol ilyen ipar van virágzásban, ott a bőroket meg van a kelendőségük. Nélünk azért nehéz az értékesítés, mert még nincs kereskedelme. A tenyésztés terjesztésével ez is meg fog jönni. Egyre azonban figyeljünk. Fiatal házinylak prémjét ne értékeljük úgy mint a vén kanokét, mert családni fogunk.

C.

A nemesvérű fajtiszta házinylü gereznája kelően kidolgozva a legszebb prémúnkat képezi s némelykor családásig hűen imitalja a rendkívül drága és becses préntéleteket, mint csoboly, hermelin, chinchilla, kék-róka stb. prémjét. Persze ily czérra csak a téli bundák és ezek közül is csak a jól lefejtetté kellő módon kezelt bundák használhatók.

A soljetesebb része, valamint nyári bundáról a szört megföldelő eszközökkel leszedik és azt kalapnemez-gyártásra használják.

A bőr, ha olég nagy és sértetlen, mint cserzőanyag, a legkülönfélebb módon és színben dolgozható ki s belőle cipőfelbőrök, tárcák, és sok egyéb bórúrk készíttetnek.

Es elszagotott bőrokból végül enyvet és festéket készítenek.

Megemlítem még, hogy leleit külföldön apró kolbászok töltéséhez és hurok készítéséhez használják.

Ez idő szerint a mig nagy quantumu gereznákkal nem tudunk előbb magunknak piacot teremteni, az értékesítés kissé nehéz és legjobban ajánlhatjuk a gereznákat kidolgoztatni s abból egyelőre még családi szükségletét ellátni.

Igen szerző kabátbélések, boák, muffok, sapkák, takarók készítenek azokból s ma ez a legjobb értékesítés még!

Nyulgereznák készíttethetők:

Dán Testvérek, szücs, Budapest; Troller's Sohn, Wien, 1., Mare-Aurelstr. 5.; Samek S., Wien, Judengasse 3.; Ernst Zickero, Wien, XIX., Weinberggasse 3.; Rauhwarenzurichterei und färberei Actien-Gesellschaft, Markranstädt, Fritz Blüthingen Gerber, Eilenburg, bei Leipzig; Stasnik priv. Beamter, Inzensdorf bei Wien.

Vásárlás, illetve eladást közvetít: Alfred Russo, Wien, 1., Rudolfsplatz 2.

Hajós Emü.

Felelet. »Burgonya után rozs« című kérdésre.

A rozs azért nem sikerül jól a burgonya után, mert a burgonya az istállótrágyának nitrogén megiehető nagy mértékben fölemeszi és így kevés marad belőle a rozsutódnak. Ezen egy segíthet, hogy chilisalétrómot használ föl és pedig ősszel a rozsvetéstök 25 kg-ot egy magyar holdra és tavasszal márczius végén ugyanannyit, ráhintve a földre, betakarás mellözésével.

C.

Felelet. »Mészszegény talaj meszeszése« című kérdésre.

Maercker tanár 0.5 százalék mészartalmat állapított meg végső határral, a melyen alul a földék meszesése ajánlatos. Maercker elég nagy szaktekintély s szavára adhatunk. Mint-hogy kérdéstevőnek csak 0.4 százalékot derített ki a földemzésen, ennél fogva földje a Maercker-féle szabály alá esik.

C.

Felelet. »Vajkészítés és tejhulladék értékesítése« című kérdésre.

Hogy 100 liter tejből mennyi vajat nyerünk az függ:

1. a tej zsirtartalmától,
2. a főzés tökéletességétől
3. a kópülés tökéletességétől.

A fentiek figyelembe vétele alapján — zsirovizsgálat segítségével — egész pontosan megállapíthatjuk különböző képletek segítségével a nyerhető vaj mennyiségét, ezek tárgyalásában azonban nem bocsátkozom, hanem csak annyit jegyzek meg, hogy minden 100 liter tej feldolgozásánál, minden 1 százalék zsirtartalom után nyerhető kb. 1.05—1.15 kg. vaj.

A számitások és egyedek megtudására ajánlom: Tejgazdasági jegyzetek (Sárvár—Tejgazdasági szakiskola) vagy Sierbán János és dr. Koerfer István: Tejgazdaság (Budapest—Pátia) című szakkönyvek beszerzését.

A mi a tejhulladékok értékesítését illeti, hát az sokféle lehet. Feleltetheti borjuival.

Lóhere- és luczernamagért

100 kilónként 10 koronával a napi árnál magasabbat fizetek,

ha a kaszálás idején az illető területen aranka nincs. Gazdák, kik legkevesebb 30 métermázsza magtermést várnak, sziveskedjenek erről lenfjelzett céget értesíteni, mely tisztviselőinek egyikét azonnal elküldi és a herét lábán megtekinteti. Akiknek földjén még mutatkozik aranka, azok irtsák minél gyorsabban, hiszen 100 kilónkint 10 korona bevételt többlet busásan megtéríti az irtási költséget.

MAUTHERN ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedése BUDAPEST.

melyeknél a teljes tej, részben vagy egészbeni pótlására szolgálhat, úgy a lefelőzött tejet, mint az írot igen szívesen fogyasztják úgy a malacok, mint a hizók, ez által nem csak a bennük lévő tápanyag érvényesül, hanem még a nekik adott egyéb takarmányok is jobban értékesülnek. Igen előnyös továbbá a lefelőzött tejből készített túrónak *baromfiakkal* való feletése.

Legelőnyösebb volna ha 5—6 fillér árban eladhatná a lefelőzött tejet. Sajt készítés által már gyöngébben szokott értékesülni s ennél ajánlatosabb a feltakarmányozás.

Szász Ferencz.

HIREK.

Személyi hírek. A földmivélsügyi miniszter előterjesztésére Ó felsége Lónyay Ferencz dr. és Csabay Béla miniszteri osztálytanácsosoknak a miniszteri tanácsosi címet és jellegzet, valamint Gyóry Loránd és Papp Ragány István dr. min. titkároknak a miniszteri osztálytanácsosi címet és jellegzet valamennyinek díjmentesen adományozta.

Kulturkiállítás a salzburgi St. Johann in Pongau-ban. Szeptember hó 8—15-ig általános kulturkiállítás lesz megtartandó melyre 380 szarvasmarha, 100 ló s egyéb háziállatok lettek bevezetve. Azonkívül az országos kultúra összes ágai, nevezetesen gyümölcsészet, erdészet, vadászat, kohászat és bányászat, házi ipar stb. 1807—1907-ig, tehát évszázados fejlődésükben lesznek bemutatandók. Hogy a mulatságoknak ne vége se hossza, arról a rendezőség gondoskodik.

Borászati kongresszus Pécsen. A f. évi szeptember hó 20—22-ig Pécsre tervezett IV. orsz. szőlészeti és borászati kongresszus előkészítő bizottsága f. hó 22-én tartott ülésén végleg megállapította a kongresszus programját. E szerint a következő előadások lesznek megtartva: 1. »A borlogvasztás népszerűsítése«; előadja: dr. Drucker Jenő, a M. Sz. O. E. igazgatója. 2. »A zöldre fásoltás szövevényi

ismertetése«; előadja: dr. Istvánffy Gyula egyet. r. tanár, az ampelológiai intézet igazgatója. 3. »A munkáskérdés szőlészeti szempontból«; előadja: dr. Molnar István, ny. főgymn. tanár. 4. »A warranskérdés, különös tekintettel a bortermelők hitelgyényre«; előadja: dr. Póseh Gyula. 5. »A különböző vidéki borok jellege és az azoknál felhasználandó szőlőfajták«; előadja: Rácz Sándor, szőlészeti főfelügyelő, a budafoki m. kir. pinczemeszteri tanfolyam igazgatója. 6. »Az amerikai hybridekkel szerzett hazai tapasztalatok«; előadja: Szilágyi János, a pécsi vinözellérskola igazgatója. A kongresszussal kapcsolatban minden nap délután lesz valami szőlészeti kiállítás, gépbemutató, pezsgőgyártogatás stb., melyek a kongresszus érdekességét természetesen növelik. Kongresszusi tagsági díj a »Magyar Szőlőgazdák Orsz. Egyesülete« tagjainak 6 K, nem tagoknak 10 K, mely összegben a kiállítás tetszesszerűen számú látogatójának belépti díja is befoglalatik. A kongresszusra szeptember 15-ig kivánatos jelentkezni, hogy a belépő-jegyek, jelvények, lakás-bejelentésre szolgáló lapok és az előadások kiadványa minden tagnak idejében megküldhető legyen. Jelentkezéseket előadók és minden tudakozódnak készségesen felel a kongresszus előkészítő bizottsága (Budapest, IX., Üllői-ut 25. II. em. 11.).

A német bortörvény revíziója. Frankfurtból táviratozzák: Mintegy 1700 rajnavideki szőlőgazda Ostrichban ülést tartott, a melyen határozati javaslatot fogadtak el, a melyben azt a sürgős kérést intézik az illetékes tényezőkhöz, kezdjék meg mielőbb az érvényben levő bortörvény revízióját. A határozatban egyáltalán több új intézkedést kérnek.

Bulgária termése. A május és június folyamán beállott tartós és bő eozés a Bolgarország mezőgazdasági állapotában tetemes javulást hozott. Az őszi vetés bizonyos hányada teljesen elpusztult ugyan, de azért még volt idő a kiszámított területeket tengerivel bevetni, a mely igen jó fejlődésnek indult. Az őszi megjavította a legelőt is, úgy, hogy az állatállomány sem csökkent. A helyzet megítélése ennélfogva gyökeresen megváltozott és jöllehet, a fel pusztításai által okozott károk hatása el nem törölhető, az általános benyomás ma az, hogy a termés mennyiségileg gyöngébb lesz ugyan a tavalyinál, de az árak javulása következtében ez alig lesz érezhető. Ehhez járul, hogy az utóbbi évek kitünő termése a bolgar parasztságot, a melynek takarékosága melesleg megjegyvezve, egyenesen bámulatra méltó, a jölet bizonyos fokára helyezték és így nem kell attól tartani, hogy ideai bevételeinek némi csökkenése adózó képességére, vagy vásároló erejére nagy mértékben kedvezőtlenül hatna.

A román tengeri kivitel megtiltása. A Jassyban megjelenő *Opinia* értesülése szerint tekintettel arra, hogy rossz tengertermést várnak, a román kormány meg fogja tiltani a tengeri kivitelét. Állítólag már szeptember elsején lépne érvénybe az említett lap szerint a kivitel tilalom.

Jutalom a dinnyetermelőknek. Néhai Csányi Ágoston, csányi földbirtokos alapítványt tett a földmivélsügyi miniszterumban, a melynek kamatait olyan csányi kiskisgázák kapják, a kik a dinnye- és zöldségtermelés terén kitüntek. A földmivélsügyi miniszter a szemle alapján az alapítvány kamatainak felét Nagy János

csánykőzségi bírónak, a másik felét pedig egyenlő részletekben *Balázs György* és *Horváth Tamás* csányi lakosoknak ítélte oda.

A dinnyekiállítás jutalmak. A továbbfejlesztésre alkalmas dinnyefajták megállapítására a kertészeti tanintézetben rendezett dinnyekiállítás zsűrije most fejezte be működését. Az első pénzjutalmat *Stankovics Lajos* szomszujvári termelő kapta korai, kitünő zamatu sárgadinnye fajtáért. A második jutalmat *Szabó Kálmán* (Szegec) kapta. A harmadik jutalmatban *Czarevics Zonia* (Vukovár) és *Banya Péter* (Hódmezővásárhely) termelőt részesített a bíráló-bizottság. Pénzjutalmat kapott még: *Juhász Sámuel*, *Pintér János*, *Kis B. Sámuel*, *Petrák Sándor* szadai termelők, *Pilcz Ádám* (Mezőbóherény), *Laczkó Gergely* (Csánytelek), *Kvanka Mihály* (Orosháza). Aranyérem kiváltására jogosító oklevelet kapott: *Rohonczy Gida* törökbecsei, *Keglevich Miklós* gróf egreskétai kertészete. Ezüstérem kiváltására jogosító oklevelet ítélt a bizottság *Vay Ádám* vajai kertészetének, *Rótzter Ferenc* inácskalucsi, *Remenyik István* dr. hevesi, *Bauer Róbert* ecei, *Imre Lajos* nagytényi termelőknak. Jegyzőkönyvi elismerést szavazott a bizottság *Hoitsy Pál* és *Bíró Pál* (Debreczen) bírálótan kívül álló meztel dinnyéjéért; nagy elismeréssel nyilatkozott az állami tanintézetek által bemutatott dinnyefajtákról, különösen a bajai kertmunkás-iskola amerikai *Klondike*-faját jelölte meg továbbfejlesztésre alkalmas fajtának. A kiállítás nagy

Vesebajonkál, a húgyhólyag bántalmánál és köszvénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál
a *Bór* és *Lithion* tartalom

Salvator-forrás

kitünő sikerrel használtatik. Előírás kiváló tulajdonságai.

Húgyhajtó hatása.

Kellemes ízű.

Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tisztá.

Állandó összetételű.

Első rangu gyógyviz

és

diatetikus ital.

Különösen oly egyéneknek ajánlatos, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veszelegalomban vagy húgysavas lerakódásokban, vesetomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok s egyéb forráseleírások ingyen, bérmentve állnak rendelkezésre.

Szilágy-Lipóczy Salvatorforrás Vállalat
Budapest, V. Rudóifrakpart 8.

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti gyapju-aukciókra,

melyek idei második sorozata f. é. október hó 10-én veszi kezdetét. Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti t. herpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkezelvényben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat
Heller M. s Társa
Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMIVÉLŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZÍVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

sikeréről jelentést tesznek a földművelésügyi miniszternek.

A komló állása a külföldön. (A m. kir. földművelésügyi miniszterhez a newyorki és. és kir. főkonzulról és a nürnbergi komló-tudósítótól beérkezett jelentések alapján.) — *Egyesült Államok.* A newyorki és. és kir. főkonzul jelenti, hogy a komló New-York államban az utóbbi tizenegy nap alatt kitünően fejlődött, Oregon-allamban a tobozkepződés megindult és a komló szedése szeptember elseje körül veszi kezdetét.

A Londonból érkezett hírek szerint az angol komló-ültetvények állása nem kedvező. Ha melegebb idő nem áll be Angliában, normális komlótermelésre már alig lehet számítani.

Németország. A nürnbergi komló-tudósító jelenti, hogy augusztus hó első fele a komló fejlődésére igen kedvező hatással volt és most már kétséget nem szenvedhet, hogy igen gazdag termés van kilátásban. Az árak valószínűleg igen alacsony irányzatot fognak mutatni.

Ideiglenes komlótermés-beéslés: Német birodalom 40300 hektáron 470—510000 mázsa; Ausztria 22050 hektáron 330—340000 mázsa; Franciaország 3000 hektáron 65—70000 mázsa; Oroszország 6500 hektáron 50—55000 mázsa; Belgium, Hollandia 3700 hektáron 35—40000 mázsa.

A hazai komló védelme. Az osztrák parlament megalkotta az osztrák komlószármazási törvényt, mely szerint bármely osztrák piacra, adás-vevés alá kerülő komlószállítmány csak olyan feltétellel hozható forgalomba, ha a komlótermés származása, eredete, termőhelye bizonyítva lesz s a bizonylat minden egyes zsákon rajta lesz. Minket is érint ezen törvény, mert tudvalevő, hogy a saazi piacra minden évben kétannyi »saazi komló« adtak el (dupla áron), mint amennyi termelt s a szokvány saazi komlóverekben a magyar komló is szerepelt 25—30 százalékos mennyiségben. A minket is bántó osztrák törvény dolában augusztus hó 27-én Segesvárt érkezőletet tartott a Segesvári Komló-szövetkezet.

Sopronmege háziiparának fejlesztése. A sopronmegei gazdasági egyesület munkás-

ügyi bizottsága f. hó 23-án Seligman Kelemen előnkölte alatt ülést tartott azon ezből, hogy a háziipar fejlesztésének az egész megvérére kiterjedő programját megállapítsa. Sopronmegei alispánjának az egyes községektől beérkezett jelentések alapján való átirata és a Magyar Védő Egylet soproni fiókjának megkeresése szolgált a tanácskozás alapjául. A munkásügyi bizottság a háziipar munkásság három fázisa szerint tartja szükségesnek a gondoskodást arról, hogy a háziiparral foglalkozók kellő mennyiségű és minőségű nyersanyaghoz juthassanak, kellő oktatásban részesülhessenek és a háziipari cikkek értékesítésének szervezésével segítessenek, miután különösen a munkánélvált telen át megfelelő keresethez juthatna. Ezen hármas feladathoz mérten a bizottság azt határozta, hogy 1. a megvérében elterjedt *koszárjónas* meghonosítása érdekében több füztelep létesítését és a községeknek erre irányuló tevékenységének segítését fogja kezdeményezni, több helyen háziipari cikkek értékesítését községi és vidéki szövetkezetek alakításával fogja elősegíteni. 2. Azon községekben, a hol a szalma és gyékényfonás meghonosítható lenne, a nyersanyag-bereszterzt, a munka tökéletesítését és e cikkek értékesítését fogja előmozdítani. 3. Az egyéb háziipari ágak közül a megye több községében kiterjedt mértékben termelt meggyi háziipari feldolgozását a czirokseprökötést, a gerencser- és takácsipart igyekszik majd meghonosítani. A munkásügyi bizottság ezen tevékenységének segítésében a földm. miniszter támogatására számít és a vármegyei gazdasági szaktanáccsal karöltve fog működni egyttal szűkebbkörű bizottságot küldött ki azon ezből, hogy a jövő hó elejére részletes tervezetet dolgozzon ki az egyes háziiparágak és a községek kijelölésével, a szükséges költségek és intézkedések megállapításával.

Gépbemutató. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete legutóbb Gyöngyösön a gyöngyösvisontai szőlőtelep-társaság szőlőiben mutatta be a folyton draguló munkáskezű pótlására hivatott fogatos talajmivelő és permetező gépeket. A bemutató közel kétszáz érdeklődő szőlősgazda nézte végig. Az egyesület részéről Drucker Jenő dr. igazgató, a Heves-megyei gazdasági egyesület részéről Borhy György alelnök, a földművelésügyi miniszter részéről Fend Károly szőlészeti felügyelő volt jelen. A gépek a szárazság folytán megkeményedett talajban igen jól működtek.

Állami birtokvásárlás a Tátrában. Most jelent meg a lipótújvári főerdőhivatal által összeállított kimutatás azokról a birtokokról, a melyeket a kincstár eddig a Tátrában megvásárolt. E szerint néhai Bethlen András gróf. volt földművelésügyi miniszter már 1892-ben vett több nagy birtokot és megvetette alapját Tátra-Lomnicz fűrdőnek és a lövversenyterének. Később a jelenlegi földművelésügyi miniszter folytatta a telekszerzést és ma már a kincstárnak tátrai birtoka összesen 10,365 katasztrális hold, a melynek ára több millióra rug.

A homok értékesítéséről. A cement és homokból készült építkezési anyagok gyártása sok gazdaságnál igen előnyös mellékiparnak bizonyult. Az előállítható mennyiséghez viszonyítva a befektetés ezen gyártáshoz nem is olyan nagy, ugyszintén a szükséges helyiség is igen kis területre szorítkozik, nemkülönben a gyártás azon időben is üzhető, mikor a gazdasági munka ugyszólván szünetel, miáltal a munkaerő igen celszerűen ki lesz használva. Gazdaságoknál legezlszerűbbnek bizonyult a cement és homokból készült falitégglák és födélerek gyártása. Minden este ezen gyártásnál is elsősorban a gépek minősége és munkaképessége jön figyelembe, mert az előállított termékek minőségét nagyban befolyásolja. Ilyen precíz és minden követelményeknek megfelelő gépek előállításával a Leipziger Cementindustrie Dr. Gaspary et Comp., Markranstädt, Lipse mellett foglalkozik, mely gyár ezen gépek építésével nagy érdemre tett szert. Ezen gépek mind kézi üzemre vannak berendezve és minden szak-

ismeret nélkül kezelhetők. A falitégla és födélerek gyártás ezen módszer szerint csak némileg kedvező körülmények közöt is jóval olcsóbb az égetést és bármely más anyagtermékelnél. Az égetést nem igénylő építkezési anyagoknak az a kedvező tulajdonságuk, hogy igen erősek és egyforma alakúak. A fűzbiztonság, fagybiztonság nemkülönben a csak gondolható elszigetelt tulajdonságaink fogva, mely ezen gépeken készült termékeknek sajátos, biztosítják azoknak kiválóságát.

A födélerek szintén igen nagy előnyeik vannak, a mennyiben viharbiztosak, ugyszintén esősz, havazásnál vagy pedig vihar által felcsapott homokot át nem engednek, nemkülönben tatarozást vagy javítást nem igényelnek. Itatóvályuk, istállófalapok, falilapok, cementesövek a legnagyobb kutygyűrűktől kezdve a legkisebb alagosövegek, kerítésfők stb, mind oly munkálatok, melyeket bármely gazdaság úgy saját, mint iparszerű célokra, eladásra, kevés befektetéssel végezhet. Mind ezen dolgok homokból és cementből lesznek előállítva, melyeknek gyártása tartós formákkal és kézi üzemmel történik. Ily építőanyagok minden gazdaságnak ugyszólván nélkülözhetetlen és kifizetendő arra, hogy gyakran igen messziről és drágán kell ezeket beszerezni, ily gépek segítségével és némi vállalkozási szellemmel ezen szükséges dolgokat bárki ön maga készítheti otthon, sok befektetés nélkül. Sőt, ha ezen termékek a környéken megfelelő piacra találnak, ezt a gyártást könnyű módon nagybottani lehet és ily módon adva van, hogy a kisiparról a nagyiparra átterjedhet. E gyártást mindenkor a Leipziger Cementindustrie Dr. Gaspary et Comp. cég gyárában, Markranstädt, Lipse mellett meg lehet tekinteni, hol minden egyes munkálatok a legnagyobb készséggel belesznek mutatva. Ha mindezen szép és tisztá munkát szakmerem nélkül munkásoktól végezni látni, mindenki jól képet alakított magának, hogy miért talált ezt a gyártás ilyen nagy elterjedtségre. — Ha egy ily látogatás nem volna lehetséges, úgy a gyár készséggel szolgál bármíni közelebbi felvilágosítással nemkülönben a gépekről jegyzéket is küld.

„AGRARIA”

magyar gépforgalmi részvény-társaság, a szab. osztr.-magy. államvasut-társ. részlezi mezőgazdasági gépgyárának vezérigénynöksége.

Mezőgazdák különös figyelmébe!

EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta acélnyag saját hámorainkból.

Előretérhetetlen téglaczel-kefeje. Pánczélczel-kormánylemez. Magasított aczel-kefeje. Porvédő kerekék. Aczel gerendely.

Csak kitémasztott nyeregkerekkel bíró talgát szállítunk.

Ekgyártás terén legelső rangu magyar gyártmány **felülmúlja** még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes talajmivelőgépeket terjedőlegesen ismerleti és egyáltalán a falaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakcséri és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldetük.

„AGRARIA” Budapest, V., Váci-ut 2

Sürgőnyczim: **„AGRARIA” Budapest.**

Gondoskodjunk idejében teli takarmányról!

Ásványi-féle

Agraria kukoriczaszártépjő-gép

nélkülözhetenné vált minden gazdaságban.

Kukoriczaszártépjő-gép mint takarmány-zeombolyázás és vernalési eljárásról kézzelgeggel szolgálunk felvilágosításal.

Lévélczim: **„AGRARIA” Budapest, Váci-ut 2.**

Fontos figyelmeztetés! Az Ásványi-féle kukoriczaszártépjő-ösze nem tévesztendő az Amerikai Sirendőreketől, melyek mind több szeszakasztás, de nem teik a csészák, hanem a gép, mely a kukoriczaszártat nem szeszakaszt, hanem szeszakasztásra épít sőt.

Szesz.

Igen szilárd iránzat mellett a szeszarak ismét drágábban zárnak...

Elkelt finomított szesz adózva 161-162 K, adózatlanul 62-63 K.

Elesztő szesz adózva 159 K, adózatlanul 60 K nyagban.

Denaturált szesz változatlan szilárd kereslet mellett 50-50 F K kelt...

Mezőgazdasági szesgyárak részéről kontingens nyersszesz gyeren volt...

Bpsten a kontingens nyersszesz ára 57-50-58 50 K. Budapesti jegyzés nyagban:

Table with 2 columns: Item name and Price. Includes Finomított szesz adózva, Előszesztő szesz adózva, etc.

Központi Vásárcsarnokba vidékről érkező élelmiszerek heti árjelentése.

(Gutwillig Ármán Budapest, Központi Vásárcsarnoki Élelmiszerbizományos jelentése.)

Budapest, 1907. augusztus 30.

Husfélék: Vidékről érkezett marhahús I. eleje 90-100 K... K, I. a hátulja 100-110 K...

Vadflék: vadsertés 80-100 K, őz 150-180 K... Korona páronként...

Báránok: korona páronként 130-150 K... K, kacs 150-... K, pulyka 140-... K...

Tojás: Bácskai 76-... K, egyéb magyar 72-74 K... Szövetkezeti tea vaj I. 200-220 K...

Gyümölcsfélék. Madeline szőlő 40 fill., opporto 30 fill., chasslas 36-44 fill., rétesma 26 fill., barack 70-90 fill. kilogrammankint...

Gazdasági czikkek árforgalma.

A sGazdasági Lapokba heti jelentése a hét üzleti forgalmáról.

Készáru-tőzsde 1907. augusztus hó 29-én.

Table with multiple columns: Faj, Mennyiség, 100 kilogramm készpénz ára Budapestben, 100 kilogramm készpénz ára Budapestben, etc.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

A szarv időjárás daczára luczernamagnak, ősi borsónak, ősi bukónyknak és szoszabúknak...

Jegyzék nyers árúri 100 kilonként Budapestben: Luczerna, elsőrendű, világos szemű 185-145 K...

Kimutatás

a hazai nyilvántartás áruárakról és szövetkezési gabonakeresletéről és értékesítéséről. 1907. augusztus 17-től augusztus 24-ig.

Table with columns: A forgalom és készletek részletezése, Buzs, Rossz, Árpa, Zab, Tengeri.

II. Az 1907. aug. hó 24-én megállapított készletek részletezése.

Table with columns: A) Nyilvántartás Aruaktárak, Buzs, Árpa, Zab, Tengeri.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ordódy Lajos.

Advertisement for Umrath és Társa, featuring an image of a machine and text about grape processing equipment.

Advertisement for SAI-eljárás (savmentes eljárás) tej, tejfel és vaj zsirtartalmának meghatározásához, featuring an image of a test tube and text about Gerber's method.

Advertisement for Wohanka-féle nyersolaj-motorok és lokomobilok, featuring images of a steam engine and a tractor, and text about their features and availability.

Övörösbőr

„Cabernet” ménessi, saját termés, arany- és ezüst-érmeiket nyert, 50 literrel feljebb, hordóban, tulajdonosától ab Nagyvárád 50 forintól 70 forintig (Hlro, 1905, 1901, 1901, 1900-as éviárat) utánvéttel beszerezhető. **Molnár Lajos** földbírtokos, Nagyvárád.

Káposztarepcze, Don-buza vetőmag elsőrendű minőség kapható

Grünwald Sándor Budapest, V., Árpád-utca 9.

A szőlő trágyázása.

Itta: Ordódy Lajos. Ára 3 korona.

Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket itatni, és miképpen kell trágyázni, hogy a legjobb termést a legnagyobb mennyiségben elérhessék. Megszerezhető a „Gazdasági Lapok” kiadóhivatalában

Budapest, IV., Múzeum-körút 7.

150 waggon őszi-tavaszi szalma, 50 waggon löhere-lucerna-réti széna eladó.

Szily Dezső Ollár, Zalamegye.

Állandóan dúsz választék elsőrendű magyarfajta

Erdélyi jármosökrök,

valamint 1 és 2 éves Erdélyi tinókból

a széplaki bérgazdaságban, Szamosujvár vasútállomástól 20 perc távolságra. Körülményes felvilágosítást készíttünk ad:

Alexa Miklós, Szamosujvárt. (Szolnok-Doboka megye.)

Nélkülözhetetlen mezőgazdákknak, gyümölcs- és szőlőtermelőknek!

„KING” munkagépekkel többet lehet, mint 20 ember esetével. Persze, mint 50 négyzetméter föl kiügypástalanul használható. Minden rést és hirtelen kitűrt „KING” előnyösen alkalmazható: kert, ültető, szőlő, gyümölcs és az 50 ökrök parafatörése, tavak és pusztaidőre és betégek lak fertőtlenítésére, valamint földművelésben, tejgazdaságokban, kőházakban, szűres látszó és másokhoz és betégek által.

Kérjük 410. számú kimerítő prospektust magyarországi **WAIDLEMI** Budapest, VIII., Népszínház-utca 23. Kitérő működését igazoló elismert nyilatkozatok rendelkezésre állanak.

100 pár díszlőszerszám.

Mell- és kummet, ezüst- és aranydíszlőszék, mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pokróczok, lótarok, régi és új eszközegek, balinacsizmak, zöld munkaszubonyok, mindenféle uniformisok, livrök, férfi-, női- és gyermek-nyergok, régi és új felszyverok, kardok és puskák, tűzálló kasszák minden nagyságban, kézi vascsatlók, mászó prések, ryeplőszárak, Candege-ok és mindenféle hasonló szerszámok olcsóbban mint bárhol kaphatók.

Wien, IX., Trödelhalle 105. — A küldemény utánvétellel eszközölhetik. Nem alkalmas tárgy kicserélhetik.

ELADÓ

6 HP Fowler-féle gőzekegarnitura.

Áll: 2 gőzeke-lokomobilból és egy hármas mélyenzántó ekéből. Azonkívül ugyanott egy drb 25-27 HP Wolf-féle kondenzatoros Compound-Locomobil. Valamennyi a használhatóság kezessége mellett adatik át. **Eduard Miksch, Teplitz-Schönau, Meissnerstrasse 23.**

2 drb importált 1½ éves fríz-kos, fríz + raczka 30 drb nőstény, 30 drb kosbárány hétel megszűnés folytán eladó.

Bérgazdaság Gavosdia Krassó-Szörény m.

Vetőmagnak ajánlunk elsőrendű **őszi borsót.** Klein Vilmos örökösei Temesvárott.

Antinonin

a legjobb a tejgazdaságok üzemében. Száraz istállók. Nincs falszú. Nincs penészképződés. Festékgyárak, ezelőtt Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

Képviselek Ausztriában: Friedr. Bayer & Co. Wien, I. Biberstrasse; Prochaska és Starck Prag I. Wenzelsplatz 43; Lengyelország részére: Carl Posopný Warsaw, Marszałkowska 17.

Vetőmag buza.

Gróf Almásy Imre ur pusztapói uradalmában szép piros, telt szemű buza vetőmag van eladó. Az ára ab Pusztapó, vevő zsákjaiban métermázsánként **26 korona.**

VALÓ.

di francia különlegességek (gummi és háhólyag, ugyszintén összes női övszerke) F. Bergerand fils legheimevesebb párisi gyárától legelőnyösebben beszerezhetők

POLGÁR SÁNDOR-ná BUDAPEST, VII., Erzsébet körút 50. szám. Bészletes képes árjegyzék ingyen

Ezen hirdetés beklüdeése esc tón 15%, engedély. Kivégott a „Gazdasági Lapok”-ból

Az ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG FODOR és TÁRSAI megbízásokat előgdnak **jármos ökrök, tinók,** sertések, juhok, lovak és egyéb tonyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetíti.

Czím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Szent-egyház-utca 2. Telefon: 311.

Csibékét

mindenféle nyomtatványhoz kész és ligta hivatalban pontosan a olcsón

Csibékéi Irodá

Budapest, III. kerület, Váci utca 11. szám. Válasz megküldésére és megküldésére szívesen állunk rendelkezésünkre.

„UNIKUM” magas tűzálló képességű takarékröstélyok!

Tartós!! Nem szakadnak!! Nem görbül!! Nagy szemmag-takarítás!!

Azonkívül jutányosan szállítunk bármely más rendszerű rostélyokat is. A Van-Baerle féle S. S. jegyű kanzalkőfala nem titkos szer **BÁRDOS és BRACHFELD** műszaki nagykereskedés és hat. aug. villamosági vállalat **BUDAPEST, VI. KER., GYÁR-UTCA 23. SZÁM**

FICHTENIN megöli

biztosan és azonnal a poloskát, svábót, rusznit, faldszüt, hernyót, bolhát, levél-, vér-, fész- és állat-tetűt, ugyszintén kipusztítja a többi káros rovarokat és megöli azok petéit.

Mindenkét kapható. Árjegyzékot készséggel küld az osztrák-magyar Fichtenin müvek magyarsországi vezetékiprospektó: **DIAMANT és VADAS** Budapest, VII., Damjanich-utca 36. Telefon 21-51.

Mi a **KREATOL** konzervált, mérgegmentes, jólható **huspulva.**

Patkányok és egerék teljes kiirtására. Egyszerű és veszélytelen kezelés. Nem kell mérlegengedély! Hatása bámulatos. Siker biztosítva. Kapható légmentesen elzárt üvegekben a 9 K (1 kg.), 4.0 K (½ kg.) és 3 K (¼ kg.) Továbbá páratlan hatású konyhaféreg és svábör, kilója 3 K. Víziszója gyökerecske hatása polya-hinktúra 1 liter 8 K, ½ liter 4 K.

„KREATOL” chemiai laboratorium, POZSONY. Raktár Debreczen részére: **Mautner Alfréd gyógyszer-tára „AZ arany angyalhoz”.**

Gőzekék, uti mozdonyok, cséplőgépek hajtásához.

Felvilágosítás- és szakaszeri utastással szolgálunk. Szíves megkoresések: Zentral-Direction der Oesterreichischen Berg- und Hüttenwerks-Gesellschaft Teschen, (Osztrák Szilázia) gy: **Az Osztrák Bányá- és Kohászati Társaság Magyarországi Képviseletéhez Budapestben, IX. kerület, Üllői-út 25. szám (Köztelek) földszint 3. szám kéretnek.**

30 nöstény, 20 kan, mintegy 6 hónapos,
tenyésztésre alkalmas

yorkshire malacz eladó.

Pla-Forna, posta Csákvár, Fehérmege.

Az Intézőség.

Előjegyzés vetőmagvakra!

Eredeti Schlaustaedti rozs első termés, hidegot és szárazságot nagyon álló, korán érő, merev szalmájú, rozsdá ellen érzéketlen, hektoliter 72-74 kg, súlyban, szép, telt szemű, ideai termés kat. holdanként 16 q. Mivel készlet részben már lefoglalva, mielőbbi előjegyzések ajánltnak.

Kék francia zártokú mák, ideai szárazság dacára bő termés.

Ősi bükköny, ősi zorsó, kitűnő kora tavaszi takarmány.

Victoria borsó, ózsi borsó, július végén elvetve, még ugyanaz évben kitűnő, novembertől tartó zöld takarmány. Minta és árjegyzések kívánatra levélben.

Magtermesztési gazdaság uradalom Noskocvi, Slavonia.

ÜRL REZŐ

sertésbizományos
Budapest, VIII.,
Bérkocsis-utca 12.
Telefon: 97-03.

Sertések

sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi áron értékelik.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám,

Alakult 1900. Biztosítéki alap: Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulással: 1.970.340.- kor.
Tartalékok: 784.760.16.-

Összesen: 2.755.104.16 kor.
1901. évi fölösleg 90.349.- kor. 1904. évi fölösleg 72.488.83 kor
1902. " " 53.782.28 " 1905. " " 61.730.60
1903. " " 109.331.73 " 1906. " " 39.243.65

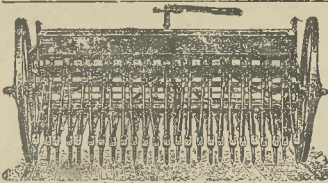
Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyiszintén az ember életére, különféle módzatok szerint.
Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelelegetől úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat, 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújtások közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

PROPPER SAMU

MEZŐGAZDASÁGI GÉPRAKTÁRA
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 52.

Ajánlja mérsékelt áron a jelen időnyre **SACK BUDOLF** elismert kitűnő gyártmányait, aczéleket, vasboronát, könnyű és szilárd sorvetőgépeit,

szecskaavágó- és repavágó-gépeit kézi, járgány- és gőzhajtásra.

Elsődrendű biztonsági járgányait.

„WESTFALIA“ műtrágyaszóró-gépeit,

a jelenkor legjobb takarmánypároló-készülékeit

és minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.

Mindenről kimerítő árjegyzék és készleges felvilágosítások.

MÓTOROK

mindenféle gazdasági gépek hajtására.

A hajtórész benzin, spiritusz, kohóház vagy generátorgáz. Üzemköltség 1 1/2-2 1/2 állór óránként és lörcönként.

Gőzekék. Gabonaelevátorok. Örlő- és daráló hengerek. Benzin- és spiritusz-lokomobílok. Villamos világítás teljes berendezése. Villamos ivlámpák.

Árjegyzékkel és költségvetéssel szívesen szolgál

Ganz és Társa

vasöntő- és gépgyár részvénytársulat BUDAPESTEN.

ST. EGIDI-I GŐZEKE-SODRONYKÖTELEK

garantált legjobb minőségben

200 és 240 kgr. törési szálládsággal négyzet mm.-ként

a legnagyobb tartóssággal bírnak. Elismert nyilatkozatok rendelkezésre állnak. Rendes méretű kötelek készletben tartanak. Ajánlatokkal szolgál a St. Egidii sodronykötélgyár képviselője:

Kuzmány A. Károly Budapest, V., Lipót-körút 15. Telefon 90-83.

Vétel és kölesön, új és egyszer használt

mag-gabona-burgonya-faszén-gyapju-

ZSÁK

kazal-repce-behordási-rostaalj-waggon-

PONYVA

Szőlőkötöző fonal, csomagoló vászon, kötelek, zsák-zsinegek, lópokrécok, „HUNGARIA“ kettős kézi kévekötelek favéggel.

NAGEL ADOLF Budapest, V., Arany János-utca 10.

Sürgönczím: NAGELA BUDAPEST.

Zsák- és ponyvagyár, köicsönintézet. Vétel, eladás és cserélés.

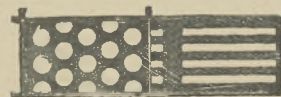
Videki telefon: 35-92.

Stahel és Lenner

Trieur- és lemez-lyukasztó-gyár
BUDAPEST.

Ajánljuk trieurjeinket és osztályozó gépeinket gabona és hüvelyesek tisztítására és osztályozására.

Tőrekrosták és minden fajta lemezrosta gőzcséplő gépek számára. x x x

A műtrágyázási idény beálltával

ajánlom a legkitünőbbnek elismert

eredeti **WESTFALIA** műtrágyaszórógépeket,

melyekkel mindenféle műtrágya, akár száraz, akár nedves, tetszésszerűtlen mennyiségben legenygetesebben vethető el.

PROPPER SAMU

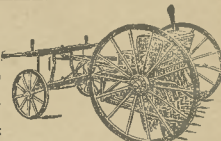
gazdasági gépraktár

Budapest, V., Váci-körút 52. szám.

HONI IPARI

Szabadalmazott

LOSONCI DRILL

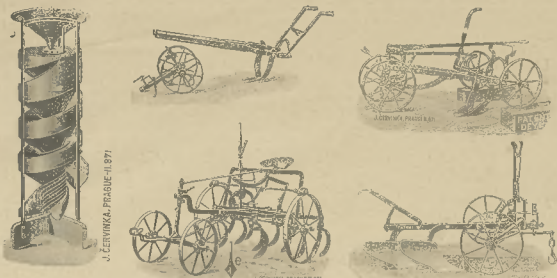
felőkerekes sorvetőgép, munkaközben beállítható, alul és felül vető-szerkezettel, szabadalmazott májmegeboronálóval.

ELSŐ LOSONCZI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR
BASCH és TARJÁN mérnökök, **LOSONCZ.**

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Kizárólagos vetőgépgyár.

A kolozsvári erdőfőrényi országos A nagyváradi mezőgazdasági kiállításon I. díjjal, tison elismert oklevél újításokért, aranyéremmel kitüntette.

JOHANN ČERVINKA, PRAG 11/871.

offeriert die weltberühmten automatischen Schneckenentrieue, die besten Rübenheber der Welt Marke „Agrar“ neueste Stahlfeder-Cultivatoren auf 4 Rädern mit Sitz u. Bremse, als auch 2-scharige Stahl-Pflüge, kipubar, mit Deichsel.

Eladó francia magbuza.

A mikosdi uradalomban eladásra kerül „Vilmoim—Andrieux“—től beszerzett eredeti vörös szemű „Bordeaux“ buza után termés, mely faj több éven át kipróbálva a kedvezőtlen téli időjárásoknak, valamint az ideai nagy hő-ségnek kitűnően ellentállott s nagy hozama miatt is tovább termelésre nagyon ajánlható, még gyengébb talajra is. Ára vevő zsákjaiban szállítva, 100 kgkint 24 korona ab zalabéri állomásunk. Vétel ára előre fizetendő.

Mintával és bővebb felvilágosítással szolgál:

Uradalmi intézőség Mikosd per Zalabér.

Tarlóhántás

a legolcsóbb, legzélszerűbb és legökösebb módon

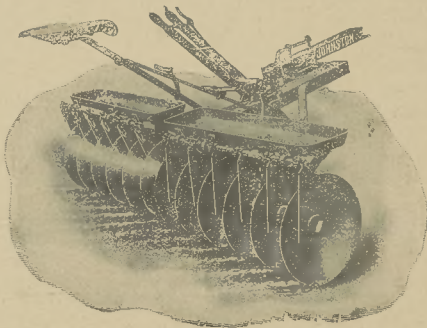
Bächer tárcsás boronáival

végezhető. Teljesítmény: 1 pár középerős igáslóval vagy egy pár ökörrel kb. napi hat katasztrális hold. Bächer tárcsás boronája vetőszántás helyett vetés előtt való porhanyításra, továbbá műtrágya bekeverésére is kitűnően beválik. — Ajánlom a legjobban bevált szerkezett, teljesen acéltanyagból, páncél acéltormányokkal, tégelyacélból készült ekefejjel **EGYES EGYETEMES ÉS TÖBB-VASU EKEIMET**, valamint talajmvelő eszközeimet teljes szavatossággal olcsó ár és kedvező feltételek mellett.

Bächer Rudolfi kizárólagos ekegyára.

Magyarországi vezérképviselő

SZÜCS ZSIGMOND Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjön az

„UNICUM DRILL“

vetőgépek iránt gazdátársainál. Ezen vetőgép az egyedüli, melylyel sík és hegyes talajon egyenletesen lehet vetni, mely a magot nem sérti és szabályosan elosztja. Több mint 26.000 darab ily vetőgép van az egész világon elterjedve, melyekről ezer és ezer elismerő nyilatkozat áll a t. gazdaközönség rendelkezésére.

MELICHÁR FERENCZ kizárólagos vetőgépgyára.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.
Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Gőzekéket

gőz-utihengereket és gőz-utimozdonyokat

legteljesebb szerkesztéssel és legolcsóbb árak mellett szállítanak

JOHN FOWLER & Co.

BUDAPEST—KELENFÖLD, vasmű-állomás-
szelvényben.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

TELEFON: 42—50.

70447

IV. 1. — 1907. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A bábolnai m. kir. ménesbirtok igazgatósága a központi főmagtárban 3 részletben fekvő mintegy (I. em. 45. halomban 1300 q, a II. em. 46. halomban 1900 q, és a III. em. 47. halomban 1400 q) 4600 q pignoletto tengerire az igazgatóság hivatalos helyiségében folyó évi szeptember hó 11-én délelőtt 11 órakor, zárt írásbeli versenyárgyalást fog tartani, melyre az 1 koronás bélyeggel és 5%-os bánatpénzzel felszerelt zárt írásbeli ajánlatok legkésőbb a fent említett határnapon délelőtt 10 óráig közvetlenül a ménesbirtok igazgatóságához nyújthatók be.

A versenyárgyalásra benyújtott ajánlatban az egyes részletekre külön-külön teendő ajánlat.

A részletes szállítási feltételek úgy a vezetés alatt álló miniszteriumban a gazdasági főigazgatónál (III. em. 121. sz.), mint a bábolnai ménesbirtok igazgatóságánál megtekinthetők, honnan levélbeli megkeresés esetén postán is megküldetnek.

M. kir. földművelésügyi Minister.

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és cseméntből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktégelákat, csemént-füdesceperceket, csöveket csatornázásra, alagesővezeteket, padlólapokat, itató vályukat stb. **Fellette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.** Kívánatra ingyen küldjük 34-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzem berendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. **Levelezés magyar nyelven.**

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gaspary & Co.

MARKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsgálat, próbateljesítés, minták ingyen.

Legnagyobb gyár
a maga nemében

270 munkás
95 szabadság stb.

DRÖSSLER KÁROLY cs. és kir. szabad. gazdasági gépgyár

Budapest, VI. ker., Váci-körút 59. szám. Gyár: POZSONY.

Magánjárókat, gőzmozgonyokat, cséplőgépeket

ugy gőzmozgonyhoz, mint benzinlokomobilokhoz,

szalmakazalozókat, gőzekéket, vetőgépeket, burgonya-kiemelőgépeket

mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít a legteljesebb és azilárd szerkesztéssel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

Árjajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek.

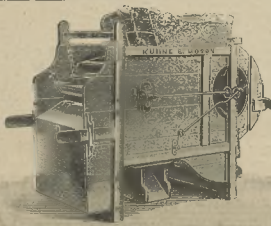
Képviselők jutányos feltételek mellett felvetetnek.

Kartelen kívüli műtrágyák

azonnali és őszi szállításra, **répaszelet, korpa és összes erőtakarmányok** legolcsóbb napi-árban szerezhetők be a

Mezőgazdasági Áruhitelbank Részv.-társ.-nál
Budapest, V., **Báthory-utca 5. szám.**

Bankosztály. Előnyös feltételek mellett nyújt mezőgazdáknek **személyi hitelei kölcsönöket** kezes nélkül.

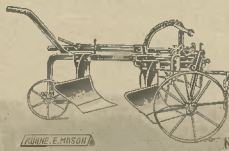

Gabonatisztító ROSTÁK
SZELELŐ ROSTÁK
Üszkös gabona tisztítására.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57a.

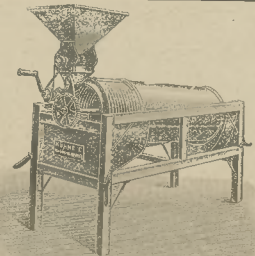
KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyár **MOSONBAN**

elsőrendű minőségben szállít:
Egy- és többvasú ekéket
MOSONI DRILL sorvetőgépeket

KÜHNE E. MOSON

N. 6

Vas- és faállványú
**konkolyók. :: Burgonya-
kiemelőgépek ::**

Főraktárak: Debreczen és Temesvár.